

OBSAH

1	STRUKTURA ATOMU (KLIMEŠOVÁ)	9
1.1	ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY ATOMU	9
1.2	ATOMOVÉ JÁDRO	11
1.2.1	<i>Stabilita atomových jader</i>	11
1.3	RADIOAKTIVNÍ PŘEMĚNY JÁDRA	12
1.3.1	<i>Charakteristiky radioaktivních prvků</i>	14
1.4	TYPY JADERNÝCH REAKCÍ	14
1.4.1	<i>Transmutace jader</i>	15
1.4.2	<i>Jaderné štěpení</i>	15
1.4.3	<i>Syntéza jader</i>	15
1.5	POUŽITÍ RADIOIZOTOPŮ	15
2	ELEKTRONOVÝ OBAL (KLIMEŠOVÁ)	17
2.1	KVANTOVÁNÍ ENERGIE MIKROČÁSTIC	17
2.1.1	<i>Bohrův model atomu</i>	17
2.2	ZÁKLADNÍ PRINCIPY KVANTOVÉ MECHANIKY	18
2.2.1	<i>Kvantově mechanický model atomu</i>	18
2.2.2	<i>Vlnová funkce</i>	19
2.3	KVANTOVÁ ČÍSLA A ATOMOVÉ ORBITALY	19
2.3.1	<i>Hlavní kvantové číslo</i>	20
2.3.2	<i>Vedlejší kvantové číslo</i>	20
2.3.3	<i>Magnetické kvantové číslo</i>	20
2.3.4	<i>Spinové kvantové číslo</i>	21
2.3.5	<i>Atomové orbitaly</i>	21
2.3.6	<i>Prostorové tvary atomových orbitalů</i>	21
2.4	ZPŮSOBY ZÁPISU ORBITALŮ A ELEKTRONŮ	23
2.5	PRAVIDLA OBSAZOVÁNÍ ORBITALŮ	24
2.5.1	<i>Výstavbový princip</i>	24
2.5.2	<i>Pauliho princip výlučnosti</i>	25
2.5.3	<i>Hundovo pravidlo</i>	25
2.6	ELEKTRONOVÉ KONFIGURACE ATOMU	26
3	PERIODICITA VLASTNOSTÍ PRVKŮ (KLIMEŠOVÁ)	28
3.1	PERIODICKÁ TABULKA PRVKŮ	28
3.1.1	<i>Členění periodické tabulky prvků</i>	28
3.1.2	<i>Valenční elektrony</i>	30
3.2	ATOMOVÉ PARAMETRY	31
3.2.1	<i>Atomové, iontové a van der Waalsovy poloměry</i>	31
3.2.2	<i>Ionizační energie</i>	33
3.2.3	<i>Elektronová afinita</i>	35
3.2.4	<i>Elektronegativita</i>	36
3.2.5	<i>Magnetické vlastnosti</i>	37
4	CHEMICKÁ VAZBA (KLIMEŠOVÁ)	39
4.1	TEORIE VALENČNÍCH VAZEB – VB TEORIE	39
4.1.1	<i>Vazby σ, π</i>	40
4.2	TEORIE MOLEKULOVÝCH ORBITALŮ - MO TEORIE	40
4.2.1	<i>Základní vlastnosti molekulových orbitalů</i>	41

4.2.2	<i>Řád vazby</i>	43
4.3	NEPOLÁRNÍ KOVALENTNÍ VAZBA	45
4.4	POLÁRNÍ KOVALENTNÍ VAZBA	47
4.5	HYBRIDIZACE	50
4.5.1	<i>Typy hybridizace</i>	50
4.5.2	<i>Uplatnění hybridizace v molekulách</i>	52
4.5.3	<i>Změny hybridizace</i>	54
4.6	DELOKALIZOVANÉ ORBITALY	56
4.6.1	<i>Třístředová elektronově deficitní vazba</i>	59
4.7	PARAMETRY CHEMICKÉ VAZBY	60
4.7.1	<i>Délka chemické vazby</i>	60
4.7.2	<i>Energie vazby</i>	61
4.8	TVARY MOLEKUL	62
4.8.1	<i>Model VSEPR</i>	63
4.9	KOORDINAČNÍ VAZBA	65
4.10	IONTOVÁ VAZBA	66
4.10.1	<i>Energetická bilance iontové vazby</i>	67
4.10.2	<i>Polarizace iontů</i>	68
4.11	KOVOVÁ VAZBA - VAZBA V PEVNÝCH LÁTKÁCH	68
4.12	SLABÉ VAZEBNÉ INTERAKCE	70
4.12.1	<i>Van der Waalsovy sily</i>	70
4.12.2	<i>Vodíková vazba</i>	71
5	SKUPENSKÉ STAVY LÁTEK (PALÁT)	73
5.1	PLASMA	73
5.2	PLYNNÉ SKUPENSTVÍ	73
5.2.1	<i>Isotermický děj: Boylův - Mariottův zákon</i>	74
5.2.2	<i>Isobarický děj: Gay-Lussacův zákon</i>	75
5.2.3	<i>Isochorický děj: Charlesův zákon</i>	75
5.2.4	<i>Stavová rovnice ideálního plynu</i>	76
5.2.5	<i>Stavová rovnice pro reálný plyn</i>	77
5.2.6	<i>Daltonův zákon parciálních tlaků</i>	77
5.3	KAPALNÉ SKUPENSTVÍ	78
5.3.1	<i>Intermolekulární sily</i>	78
5.3.2	<i>Povrchové napětí</i>	79
5.3.3	<i>Viskozita</i>	80
5.4	TUHÉ SKUPENSTVÍ	80
5.4.1	<i>Krystalický stav</i>	80
5.4.2	<i>Druhy krystalových struktur</i>	81
5.5	PŘEMĚNY SKUPENSKÝCH STAVŮ HMOTY	84
6	DISPERSNÍ SOUSTAVY (PALÁT)	88
6.1	SUSPENZE	88
6.2	EMULZE	89
6.3	KOLOIDY	89
6.3.1	<i>Lyofilní (hydrofilní) koloidy</i>	89
6.3.2	<i>Lyofobní (hydrofobní) koloidy</i>	89
6.4	ROZTOKY	91
6.4.1	<i>Složení roztoků</i>	92
6.4.2	<i>Tenze par rozpouštědla nad roztoky</i>	94

7 CHEMICKÝ DĚJ (KLIMEŠOVÁ)	96
7.1 TYPY CHEMICKÝCH REAKCÍ.....	96
7.2 CHEMICKÁ TERMODYNAMIKA	98
7.2.1 Základní pojmy termodynamiky.....	98
7.2.2 Vnitřní energie, vnitřní entalpie	99
7.2.3 Termochemie	100
7.2.4 Termochemické zákony.....	101
7.2.5 Entropie	101
7.2.6 Uskutečnitelnost chemických dějů	102
7.3 REAKČNÍ KINETIKA.....	103
7.3.1 Reakční rychlosť	103
7.3.2 Teorie chemické kinetiky.....	104
7.3.3 Faktory ovlivňující rychlosť chemické reakcie.....	105
7.4 CHEMICKÁ ROVNOVÁHA.....	109
7.4.1 Rovnovážná konstanta	109
7.4.2 Rozsah chemické reakce	111
7.4.3 Posun chemické rovnováhy.....	112
7.4.4 Vztah mezi rovnovážnou konstantou a Gibsovou energií	113
8 ELEKTROLYTY (KLIMEŠOVÁ)	115
8.1 ELEKTROLYTICKÁ DISOCIACE.....	115
8.2 SOUČIN ROZPUSTNOSTI.....	117
8.3 TEORIE KYSELIN A ZÁSAD.....	118
8.3.1 Arrheniova teorie.....	118
8.3.2 Brönstedova a Lowryho teorie.....	119
8.3.3 Lewisova teorie.....	120
8.3.4 Solvoteorie kyselin a zásad (rozpuštědlová teorie).....	122
8.4 ACIDOBAZICKÉ REAKCE	124
8.5 KVANTITATIVNÍ HODNOCENÍ SÍLY KYSELIN A ZÁSAD	126
8.5.1 Disociační konstanta	126
8.5.2 Disociační stupeň	127
8.5.3 pH roztoku	128
8.6 VZTAHY MEZI STRUKTUROU A ACIDOBAZICKÝMI VLASTNOSTMI.....	129
8.6.1 Kyselosť kyselin	129
8.6.2 Bazicita zásad	131
8.7 HYDROLÝZA SOLÍ	134
8.7.1 Hydrolýza kationtů	134
8.7.2 Hydrolýza aniontů	135
9 OXIDACE A REDUKCE (KLIMEŠOVÁ)	137
9.1 OXIDAČNĚ REDUKČNÍ REAKCE	137
9.1.1 Oxidační číslo.....	137
9.2 ELEKTRODOVÝ POTENCIÁL.....	138
9.2.1 Elektrochemická řada napětí kovů	140
9.2.2 Oxidačně redukční potenciály	142
9.3 ELEKTROLÝZA	143
9.3.1 Praktické využití elektrolyzy	145
10 KOORDINAČNÍ SLOUČENINY (KLIMEŠOVÁ)	146
10.1 ZÁKLADNÍ POJMY KOORDINAČNÍ CHEMIE	146
10.2 PROSTOROVÉ TVARY KOORDINAČNÍCH ČÁSTIC.....	147

10.3	TYPY KOORDINAČNÍCH SLOUČENIN	148
10.3.1	<i>Jednojaderné komplexy .....</i>	148
10.3.2	<i>Dvoj- a vícejaderné koordinační sloučeniny s můstkovými ligandy .....</i>	148
10.3.3	<i>Polyjaderné koordinační sloučeniny s přímými vazbami mezi centrálními atomy .....</i>	149
10.3.4	<i>Chelátové komplexy .....</i>	149
10.3.5	<i>Koordinační sloučeniny s nenasycenými molekulami .....</i>	149
10.4	IZOMERIE	150
10.4.1	<i>Geometrická izomerie .....</i>	150
10.4.2	<i>Optická izomerie .....</i>	151
10.4.3	<i>Vazebná izomerie .....</i>	152
10.4.4	<i>Ionizační a hydrátová izomerie .....</i>	152
10.4.5	<i>Koordinační izomerie .....</i>	153
10.5	VAZBY V KOORDINAČNÍCH ČÁSTICÍCH	153
10.6	VLASTNOSTI KOORDINAČNÍCH SLOUČENIN	154
10.6.1	<i>Termodynamická a kinetická stálost komplexů .....</i>	154
10.6.2	<i>Barevnost koordinačních sloučenin .....</i>	155
10.6.3	<i>Magnetické vlastnosti .....</i>	156
10.7	PŘÍPRAVA	157
10.8	VÝZNAM A POUŽITÍ KOORDINAČNÍCH SLOUČENIN	158

11 POUŽITÁ A DOPORUČENÁ LITERATURA (KLIMEŠOVÁ) 161